

DRUŽINSKI PRIJATELJ

POUČNO ZABAVNI LIST ZA SLOVENSKE DRUŽINE.

Izhaja dvakrat mesečno in sicer vsak drugi in četrty petek v mesecu.

Naročnina je za vse leto 3 krone, za pol leta 1 krono 50 stot.

Posamezne številke po tobakarnah stanejo 10 st. tink.

Dopise, naročnino, oglase in reklamacije je posiljati pod naslovom: Uredništvo (ozir. ma. uprava) „Druž. Prijatelja“ v Trstu, ulica S. Francesco št. 15, I. n.

Poštno - hranilni računa št. 64.139.

SKRIB ZA MLADINO.

Pastirski list trž.-koprškega škofa o krščanski vzgoji mladine. (Zvršetek).

Zato čuvajte, preljubi v Gospodu, da vam ne vseje sovražnik plevela med pšenico. Urite se od sovražnikov neprestano delati in navidezni neuspeh vas ne sme zadržati, da nadaljujete skupno delo za obrambo. Obramba se mora ravnati po napadih. Ako ustanovljajo nasprotniki krščanske uzgoje svoja društva, stavite tudi vi njim nasproti svoja društva. Ako se oni poslužijo tiska, temveč se morate tudi vi poslužiti tiska, da zanesete med uboge zapeljance svetlobo. Ako oni žrtvujejo čas in denar, toliko več storite tudi vi, preljubi v Gospodu, posebno oni izmed vas, ki so od Boga sprejeli več časnega imetja. Darovi, ki jih prinašamo za katoliško stvar prinesejo neminljivo plačilo; nikar ne dajte se odvracati od strahe pred ljudmi.

Nigdar ne izgubite zaupanje v Boga. V tem zaupanju je že moč za delo. V z upanju na Boga izvrševali bomo junaška dela, in on bo pokončal naše sovražnike“ (Pr. 107, 14) Naj velja tudi za nas, kar beremo tako tolažilnega v knjigi Ezdrovi: „Ob času svoje bridkosti so klicali k Tebi, o Gospod, in Ti si jih uslišal v nebesih in po svojem velikem usmiljenju poslal si jim rešitelja.“ (II. Ezdr. 9, 27.) Orožje molitve lahko rabi vsakdo, ki ima kaj dobre volje, zlasti oni, ki ne morejo vedno javno delovati, da vsaj tako, kolikor je v njihovej moči, pripomorejo za javni blagor, posebno žene in matere. Iz molitve bodo zajemale moč in pogum da pripravijo svoje može, brate in sinove, da se z vso močjo zauzamejo za versko-nravno uzgojo mladine. Da, molite, da se najdejo mej posvet imi ljudmi možje pravi in neustrašen, ki naj visoko drže in branijo zastavo krščanstva in sami izvolite si „te rešitelje“.

* * *

Dolžnost skrbeti za uzgojo po katoliških načelih traja pa najprej, dokler se mladina razvija. O očetovo in materino, botrovo in oskrbnikovo mora bdeti tudi nad odraslimi mladeniči in dekleti in to je tem potrebnejše, čim nevarnejša so ta leta za mladino. O da bi bila vsaka krščanska družina podoba sv. družine Jezusa, Marije in Jožefa! Da bi mogli vsi krščanski stariši reči o svojih otrocih, kar je pisano o 12-letnem Jezusu v evangeliju: „vrnil se je s stariši nazaj ter jim je bil pokoren in je rasel na modrosti in starosti in milosti pred Bogom in ljudmi.“ To je kratka zgodovina življenja Jezusovega od njegovega dvanajstega do tridesetega leta starosti. Jezus, pokoren svojim starišem, raste kakor na starosti tako na modrosti in milosti! Tu vidite vzor nadaljnje uzgoje do moške dobe.

Preljubi verniki, katoliški očetje in matere, obračajte vedno svojo pozornost na odrasle otroke. Oni imajo po zapovedi božji dolžnost spoštovati očeta in mater, tudi ko ste postarali, in vi imate vedno dolžnost na nje paziti kot pravi očetje in skrbne matere. Otroci imajo dolžnost ubogati: vi pa, stariši storite jim to dolžnost prijetno tako da, kakor rastejo na starosti, se utrjujejo tudi v spodobnem in krščanskem življenju.

Seveda želja po prostosti se hoče posebno v tej starosti uveljaviti. Ako pa stariši in delodajalci ne izvršujejo pri tej mladini svojih vzgojevalnih dolžnosti, tedaj pridrvi le pogostokrat, nesreča med celo družino. Zato pogledjte večkrat v kakšni družbi je vaš sin ali hči. Ne dopuščajte, da pristopajo veri sovražnim društvom, da obiskujejo družbe in hiše, kjer se izpodkopava nedolžnost, spodobnost in zmernost. Dandanes gredo zlasti mestni prebivalci in delavci za tem, da pod krinko stanovske družitve (organizacije) mladi naraščaj odtujijo veri, da celo silijo jih v brezverstvo s tem, da jim plete spraviti jih ob zaslužek. Oni ki to delajo, so nevarni in ob enem

Prihodnja številka izide 22. marca.

nespame'ni ljudje. „Kdor z modrimi občuje, postane moder, prijatelj neumnežev pa postane njim enak.“ (Prov. XIII, 20.) „Kdor za smolo prime, se osmoli, kdor občuje z ošabnežem, bo tudi sam ošaben“ (Sir. XIII 1.) Tu treba, da skrbe stariši da se odrasli otroci izogibajo takim društvom.

Vnemarnost starišev, ki dovoljuje odrasli mladini preveč prostosti, je uzrok toliko zlá in nenravnosti in samoumorov v naših časih in uzrok večnega pogubljenja toliko mladih ljudi. „Vi očete — pravi apostol — ne jezite svojih otrok, ampak vzgojite jih v nauku in strahu Gospodovem.“ (Efež. VI 4) Da, tako ostra je zapoved, da je njeno zanemarjanje enako neveri, kakor uči isti apostol: „Če kdo ne skrbi za svoje posebno domače ljudi, je zatajil vero in je hujši kakor pagan,“ (1 Rim. V. 8.)

Novi perzijski šah s svojimi sinčki.

Predragi v Gospodu! razumite važnost krščanske uzgoje, pa vam bode lahko jasno, da je od krščanske uzgoje odvisna tolažba in zadovoljnost mladih in starih ljudi. „Pritožuješ se — pravi sv. Janez Zlatoust — radi razuzdanosti svojega sina? Privaditi bi ga bil moral voditi in zdraviti njegove dušne bolezni. Ko je bilo laže njivo njegovega srca obdelovati, takrat si moral porovati trnje in strasti tvojih otrok ne bile bi usled tvoje nemarnosti zrastle velike, da se ne dajo več ukrotiti. Slednjič, mislite še na svoji smrtni postelji. Kolika odgovornost vas čaka, ko boste čez malo trenotkov dajali račun Bogu za duše, ki jih je on vam v skrb isročil! Ako boste mogli takrat reči: vse katere si mi izročil, sem ohranil v pravi veri in na potu krščanskega živ-

ljenja, kolika tolažba bode polnila vaše srce v tistem trenotku!

* * *

Predragi verniki in katoliški družinski očete! Imejte vedno pred očmi podobo sv. Družine in poskrbite za dobro uzgojo otrok z besedo in zgledom. Zato bodite svesti v izpolnovanju dolžnosti do Boga in do ljudi; izpolnajte enako tudi cerkvene zapovedi posebno ob postnem in velikonočnem času ter sledite navodilom sv. Očeta papeža, če tudi zahteva to nekoliko samozatajevanja. Blagoslov kot sad pokorščine bo storil ta dar prav zasluživen. Glejte, da s svojimi domačini vred izpolnujete dolžnost posvečevanja nedelj in praznikov; skrbite, da prihajajo vaši otroci k šolskim mašam ter se udeležijo drugih verskih vaj. Poslušajte besedo božjo v pridigah in krščanskem nauku, doma pa ne zabite vsakdanje molitve. Če to storite, posvečene bodo vaše družine po resnično krščanskem življenju, kletvina in skrušenje imena božjega, prepir in sovraštvo ne bodejo motili miru v družini in resnična ljubezen do bližnjega bo zabranila, da se nikomu ne bo godila škoda na časti in nramnosti, na dobrem imenu in premoženju.

Ti so sadovi dobre uzgoje, ki pa nikakor ne zadržujejo napredka v vednostih in spretnostih, ampak ga le pospešujejo; o tako uzgojeni mladini se po pravici lahko reče, da raste kakor na starosti tako na modrosti in milosti pred Bogom in pred ljudmi. Zato pa bodi vaš resen sklep: „Da Gospodu našemu Bogu hočemo služiti in njegovim zapovedim se pokoriti.“ (Joz. 24, 24.)

Milost Gospoda našega Jezusa Kristusa bodi z vami vsemi. Amen.

Trst, prvo nedeljo po razglasenju Gospodovem 1907.

NA RODNI GRUDI.

(Povest iz nedavnih časov. — Spisal Fr. Ks. Steržaj.)

IV.

(Dalje).

„Lina“, je poklical Anton iznova. Videlo se mu je, da ga je žalila tu njena malomarnost. Pogledal je okoli, če je kdo v bližini, in ko ni nikogar opazil, je stopil k nji.

„Kaj pa bi rad?“, ga je vprašala in jezno nagrbancila ustni.

„Zakaj pa si jezna?“

„Zakaj? — Zakaj?“, ga je oponašala Lina.

„To si pa radoveden!“

„Vidiš, pr-j nisi nikdar šla mimo mene, da ne bi kaj govorila. Odkar pa si š'a v mesto, si vsa drugačna“.

Antona je to njeno ranjanje bolelo. In vendar ni vedel, v čem je zaslužil to. Delal je trdo, ona pa je bila v mestu. Delal je na polju s krepko voljo in mlado nado v srcu hodil za plugom. Ta mlada nada mu je dajala moč, da je trpel kakor živina in delal za se in za očeta, ki je zapravljal. Sedaj pa je prišla ona in mu hotela iztrgati zadnji up iz srca. Sedaj je prišlo nekaj vmes in grozilo pretrgati vse. Že dolgo je čakal prilike, da popraša Lino, kako in kaj, a vedno se mu je izogibala. In danes je prišla, Anton pa je čutil, da je zanj odločilna.

„Veš kaj, Anton, nisem prišla semkaj, da bi poslušala tvoje prazne marnje.“

In vstane ter se odpravlja, da gre v hišo.

Anton pa ji zastopi pot. Čelo se mu nagnančica lica mu zagore.

„Lina!“ Tako nekam zapovedovalno za kliče, da nehote obstane. „Prazne marnje, praviš. Meni je to resnica. Poslušaj, ti si vedela takrat, da imam resne misli, da je doma treba gospodinje. Očeta sta bila zadovoljna in ti tudi — A sedaj! — Govoril je vedno tišje —. „Povej no, reci, da sva še tako prijatelja kakor prej. Lej, res, da sem kmečki človek, a verjemi mi, vse, vse bi storil zate. Delal bi kakor živina, delal z veseljem samo da bi tebi treba ne bilo. — Lina —!“

A ta je odhajala ponosnih korakov mimo njega v hišo.

Anton je ostal sam pod orehom, sam, brez onega upanja, ki ga je dosedaj izpodbujalo pri delu, hodilo ž njim in ga vedno spremljalo. Sam je ostal in čakal, da se vrne, da mu pove, da mu samo nagaja — a zaman! Lina ni bilo nazaj. Potem pa je trudnih korakov odhajal proti domu. Na vasi pa so ga dobili tovariši, ki so ravno prihajali od Petrona in glasno prepevali.

„Anton, pojdi z nami!“

In Anton, ki dosedaj ni nikdar skupno popival v nedeljo popoldne, se je oprijel drugih, in glasno pojoč so šli mimo hiše.

Tam pri oknu pa je slonela Lina in gledala za njim. In hudo ji je bilo, ko je videla, da je šel mimo, ne da bi se bil ozrl v okno kar je storil doslej vedno. A tolažila jo je misel, da ona ni za kmečko hišo, ampak za brezdarno, gosposko življenje.

„Prav je tako“, — si je dejala in malomarno gledala skozi okno.

Zunaj pa je sijalo solnce v vsi krasoti nedeljskega popoldneva. In nji ta svetloba, ta nedeljski mir in krasota zunaj nista ugajali, nista se vjemali z njeno notranjostjo; zdelo se ji je, kakor bi ji nekaj očitalo, da ni ravnala prav. — Obrnila se je od okna in brala.

Muhe okoli nje pa so brenčale enakomerno, uspavajoče. Ura na steni je dolgočasno tiktakala.

Zunaj pa je vladalo nedeljsko popoldne v vsi svoji krasoti — — —.

V.

Bilo je mesec dni kasneje rano zjutraj.

Kelin je prikolovratil pijan domov ravno tedaj, ko je odprl Janez vrata. Z izbuljenimi, krvavimi očmi je gledal oče sina. Dasi pijan, je vendar opazil Janezov bolesten izraz na obrazu in videl, kako se je naglo obrnil strani, da bi ne videl očeta.

„Oho — mhm — Kaj me gledaš?“ je vpraševal oče s prepirljivim glasom. A Janez je bil že zginil pri vratih. Ne, ni mogel videti svojega očeta v takem stanju. Njegov oče je bil, in dasi velevala četrta božja zapoved, naj spoštuje svoje stariše, vendar se ga je lotevalo neko čustvo, kakor neko zaničevanje, če ga je videl v takem stanju. In otresal se je takih misli. On je imel v sebi nprav zdravega, pridnega človeka, ki se mu studi vsaka brezdelnost in pohajanje. Da pa je ta očetova brezdelica draga, to je čutil on, ki je delal, ki se je mučil in ki je porabljal pri delu svojo, mlado moč, to je videl, ko je vedno bolj in bolj izginjal trdo pridelani denar po očetovem grlu. Skušal je očeta opravičevati, da ni sam vzrok, da ga drugi zapeljujejo. Dobro jih je poznal zlasti Toničarja, ki se je oprijemal njegovega očeta, kakor klop in mu izsesaval denar iz žepa z igro, z laskanjem in pijačo. In kadar se je v takih trenotkih domišljal teh brezdelnih, lenih ljudi, ki hodijo po svetu, da kradejo Bogu čas, tedaj se ga je lotevala jeza, in da bi mu tedaj prišel naproti eden izmed njih, bi ga bil otolkel. — Da ima mnogo dela, to ga ni vznemirjalo, to ga ni jezilo. Saj je zato ustvarjen, da je v trudu in potu svojega obraza svoj kruh, a da so na svetu ljudje, ki jedo svoj kruh v lehkomišljenosti, v nepoštenosti, v izrabljanju drugih in mnogokrat boljše od drugih — to, to ga je jezilo. O da bi bil on gospodar v deželi, zaprl bi take ljudi, dajal jim najtežje delo, malo jedi — — —

„Ha, ha“, zasmeha se je Janez pri tem razmišljanju. „Kako daleč si že prišel. Že gospodariš nad drugimi“, reče naposled polglasno z dobrovoljnim izrazom na mladem, zdravem obrazu.

„Si pa že zgodaj dobre volje, Janez“, ga je nagovorila dekla Franca, ki je prihajala krave molst z golido v roki.

„Že tako pride“, se je opravičeval in hitel polagat klajo.

„Na kaj pa si mislil — ali na Marjeticu?“, ga je podražila dekla in pogledala po strani.

Janez je lahko zardel. Misli je, da nihče ne ve, da včasih rad postrani pogleda za pridnim dekletom.

„O ne — ravno jezil sem se nad lenimi stopači, ki človeka spravljajo ob denar, ob dobrovoljo in veselje do dela. Pa sem si mislil, kako bi jih kaznoval če bi bil gospodar v deželi —“.

„In to ti je bilo tako všeč?“

„Ne ravno to, pač pa to, kakšne neumne misli v asih priklovratijo človeku na um“.

In molče sta zopet opravljala vsak svoje delo. Kar natnkrat pa je Janez obstal in poskušal proti konjskemu hlevu. Potem pa je odprl vrata, pobral kamen in ga zagnal na nadhlevna vrata.

(Pride še).

Lastovke „Salangana“. Njihova gnezda so okusna a draga jed (8 K)

Z KITAJSKEGA MISIJONA

(Po izvirnih poročilih priob. — F. H. Samot r.)

Sodobno stanje misijona — Žetev velika, delavcev malo — Česa še reba?

Na kitajski misijon je lahko sv. Cerkev danes najbolj ponosna. Tako lepo se razvija, da ji mora biti res v tolažbo vseh težkih urah, ko jo zapuščajo in preganjajo otroci, ki so največ okušali njene materine ljubezni.

Rajni papež Leon XIII. je razdelil cerkev na Kitajskem v pet večjih skupin, katere imajo gotovo število apostolskih vikarijatov (škofij).

Vseh skupaj je sedaj 39, različnih, tako po razsežnostni, kakor po številu vernih. Oskrbujejo jih pred vsem razni redovi in nekatere druge misijonske družbe, poleg precejšnjega števila domačinov. Kristjanov je do 800.000 in kakih 100.000 katehumenov t. j. onih, ki se pripravljajo za sv. krst. Nekaj nad 20.000 jih pride povprečno na eno. Koliko imamo pri nas dekanij, ki jih glede tega presegajo! A pomisliti moramo, da so tam razmere vse druge. Mi-jonarji nimajo svojih ovčic lepo skupaj, da bi imeli do najbolj oddaljenih komaj eno uro. Raztresene so daleč na okoli. Tako ima ta ali oni le par sto duš pod seboj, pa je po razsežnosti njegov delokrog tako velik, ko nekatere naše škofije. Vsaka škofija pa ima več ali manj teh misijonskih župnij. Potem si lahko mislite, da morajo biti te škofije po ozemlju zelo prostrane. Ko bi bili vsi kristjani, bi jih šteje na milijone. Škofija vshodni Hupe, kjer deluje naš misijonar, ima nekaj nad 21200 kristjanov; paganov pa še 16 milijonov. Toliko ljudi nekaj prostora potrebuje, naj bodo še tako gosto naseljeni. Enako razmerje je tudi v ostalih škofijah.

Številke menda dosti jasno govore, kako ogromna je še žetev. Ako primerjamo število kristjanov s številom paganov in pogledamo ob enem zgodovino kitajskega misijona, se nam bo vspeh zdel preneznaten. Tu 450 milijonov, tam 800 tisoč. In to je vspeh najmanj šestih stoletij. Toda ne smemo toliko gledati na množino let, ko na to, kaka so bila. To so bila viharja leta. Njih zgodovina je pisana s obilno krvjo, solzami in potom. Kitajska tla so zadosti pognojena, zadosti sposobna, da sprejmejo v se nežno evangeljsko seme, ki ima roditi bogate sadove. Da se bo pa to zgodilo, je treba zadostnega števila sejavcev, treba je go-rečih misijonarjev. Teh zelo primanjkuje. Komaj se mašijo luknje, ki jih tudi tu dela neizprosna smrt, ali še celo ne. Kako se naj potem ustnavljajo nove misijonske postaje, če ni nikogar, ki bi jih vodil. Res je do 1300 moči; okrog 800 evropskih in 500 domačih, a to je že sedaj premalo. Smemo li upati, da se bo v prihodnje število pomnožilo? Kakor razmere kažejo težko. Redovi, ki so glavna opora misijonov, še doma nimajo zadosti udov. Moderni brezverski in skoz in skoz nezdrav duh že zgodaj ostrupi mlada srca, da izgube smisel za tak vzvišen cilj. Prepotrebno je tedaj, da prosimo nebeskega Očeta, naj pošlje delavcev v svoj vinograd, da se bo moglo delo, ki tako lepo vspeva, plodonosno na-

daljevati. — Na tem mestu se mora s častjo omeniti tudi gorečnost ženskih kongregacij. Nekdaj je bilo težavno misijonsko delo z malimi izjemami le možka reč. In človek bi mislil, da je žen-ka narava sploh preslaba in nezmožna za kaj takega. Danes nam brez števila zgledov nasprotno pričuje. V vseh misijonih, med še tako divjimi narodi, vidimo te junakinje krščanske ljubezni, delati za blagor v temi in smrtni senci tavajočih rodov. Kar jim narava ni dala srčnosti, jim jo je dala ljubezen. Tudi zgodovina kitajske cerkve, jih bo morala vsikdar s častjo in priznanjem omenjati. Za marsikako delo so že po naravi bolj sposobne, ko možki. Za strežbo v bolnišnicah so kakor nalašč. In kdo bi skrbel za najdenčke, katerih je zlasti na Kitajskem mnogo, če bi njih ne bilo, ki so jim druge matere, boljše ko lastne, ki jih proč mečejo. Kar so misijonarji za odrastle to so one za otročice.

Je li to vse, kar se zahteva za vsestranski razvitek in napredek misjona? Žalibog da ne, morebiti najmanj na Kitajskem. Treba je tudi gmotnih sredstev. Misjonar jih za svojo osebo pač ne potrebuje mnogo. Saj ni zapustil domovine, da bi (sam) obogatil na premoženju, ampak na zasluženju; da bi obogatil sv. Cerkev z neumrjočimi dušami. In da to doseže, mu jih je treba. Bog v misijonih ne dela vsak dan očitnih čudežev. Pagani niso naenkrat iz Savlov, Pavli. Misjonar jim mora zopet in zopet pridigati, jih učiti z vso potrpežljivostjo, da se jim začne malo svitati. Zato so potrebne šole, katehumenati, za male, odrasle, možke in ženske. — Potrebna je cerkvena, za opravljanje službe božje in drugih pobožnosti. Le na ta način je mogoče gojiti v paganskih srcih duha Kristusovega. Če pri nas izide kak poziv za sodelovanje pri raznih bogoljubnih podjetjih, dobra srca kmalu kaj spravijo skupaj. A na Kitajskem se na ta račun ne more nič začeti. Ljudstvo je splošno ubožno, kakor malokje, samo mnogokrat živo potrebno podpore. Zato se misijonarji za gmotno podporo obračajo vsak v svojo domovino. Srečen, kdor ima bogato in radodarno. Res je, da se vsako leto nabere precej podpor za katoliške misjone. Skupna svota je velika, a koliko pride na posamezne škofije, koliko na posamezne postaje. In še ti doneski se bodo sedaj zdánno znižali, kar so se začele na Francozskem objokovanja vredne razmere. Francozka, to se mora priznati, je veliko dala za misjone.

Prositi moramo tedaj, ne samo za goreče misijonarje, ampak tudi za radodarne podpiratelje.

DOMAČI VASI. STAROGORSKI.

Tam, kjer moja leta mlada,
srečno, mirno tekla so,
tam mi vedno duša moja,
hoče bivati samó.

Bili res so lepi dnevi,
ko sem tam se radoval
in s sestró v domačem gaji,
jagode rdeče brál.

Časi lepi so zbežali,
vrnili se nikdar več —
sestro so mi pokopali,
Sam sem šel od doma preč.

Bog te živi, vas domača,
Bog te živi, rodni kraj!
Pozdrav tebi, cerkva naša,
stari znanci vi nekđaj ...

Tu me vsaki ogleduje,
kot posebna bil bi stvar,
marsikdo me zlobno psuje ...
vi ljubili me vsikdar !

Čemu ste minili dnevi,
čemu odcvetel je maj?...
Odgovora v tugi nemi
čakam, .. njega ni nazaj.

Bog te živi, vas domača,
Bog te živi, rodni kraj,
pozdrav tebi, cerkva naša,
stari znanci vi nekđaj! ...

KAJ STORI PIJANČEVANJE!

Slavni slikar Leonardo da Vinci († 1519) je slikal več let zadnjo večerjo. Dolgo časa je zaman iskal primeren uzor za Izveličarjev obraz. Nekega dne pa je slučajno zagledal v eni rimski cerkvi pevca, kojega obraz se mu je zdel primeren uzor za Jezusovo lice na sliki. Pevcu mu je bilo ime Peter Bandinelli. Ta se je dal preprosi in je hodil k Leonardu sedet kot uzor, dokler je umetnik srečno svršil Jezusa. Mnogo let je še delal Leonardo da Vinci na sliki. Naslikal je že vse apostole, manjkal mu je samo še Judež Iškarjot. Zopet je hodil mojster sem in tja po Rimu, da bi našel uzor za Judežev obraz. Na vogalu neke ulice je našel konečno razcapanega berača, kojega lice se je zdelo umetniku prav izvrsten uzor za lice nesrečnega izdajalca. Povabi ga v hišo k sebi in se pripravi, da bi slikal Judeža. Kar mu pade čopič iz roke. Ko je namreč umetnik natančneje ogledoval berača, je spoznal v niem istega Petra Bandinelli, ki mu je sedel pred nekaj leti kot uzor, ko je slikal Jezusa.

Kako to, da se je lice Petrovo tako spakilo, da je sedaj predstavljal nesrečnega Judeža, dočim je moglo pred nekaj leti predstavljati po svoji plemeniti lepoti Odrješnikov obraz? — Pijančevanje je to storilo. Peter Bandinelli se je bil vdal pijančevanju, propadal je vedno bolj, postal je pijanec in igralec, dokler ni izgubil dušne in telesne lepote in postal strgan in umazan berač.

Vidite, kaj stori pijančevanje!

NEKAJ ZA SLOV. STARIŠE.

(Po maloruskem.)

JULKA LAŽNJIVKA.

Julka je bila velika prijateljica Dragice. Vsak dan je bila pri njej. Nedolžna deklica je bila z vsem srcem le pri otročji zabavi. Ni se nikamor ozirala v tujem domu. Njena mati pa je hotela vse vedeti.

Kadarkoli se je vrnila Julka k materi, jo je ta vsakrat mučila s raznovrstnimi vprašanji. Hčerka ni mogla začetkoma čisto nič povedati. No, naposled si je morala kaj izmisliti, samo da zadovolji materi

„V kateri sobi si danes bila Julka?“, jo nekoč vpraša mati.

»V drugi«.

„Gotovo si videla tudi Dragičino mater“.

„Da“.

„Kako je bila oblečena?“

„Nisem šla za tem.“

»Čuk neumni, paziti bi bila morala, če je gospa imela platneno ali žametovo obleko“.

»Zdi se mi, da platneno“.

„Brus, zarobljeni, zdi se ti, zakaj ne poveš gotovo“.

„A sedaj se spomnim, da je bila obleka platnena“.

»Je-li je imelo to platno temno dno?“

„Da, temnasto“.

„So bile na njem velike ali male rožice?“

»Čisto male, majhčene“.

„Ni-li — nič dišalo iz kuhinje?“

„Kakor da bi pečenko ali zajca cvrli“.

„Gotovo bodo imeli kako gostijo, kaj ti ni Dragica nič povedala?“

„Ne, vprašala je nisem“.

„Ti si, pravi torej, kadar je tako dišalo, si morala vprašati kaj bo, morda bodo botrinje“.

»Tako nekako menda ...“

»In to bo že drevi?“

„Gotovo“.

Julka ni bila nagnjena k laži, toda njena

neprevidna mati jo je s svojim neumnim izpraševanjem vzgojila v lažnjivko.

Tako je bilo v začetku. Pozneje se je Julka po poti domov nazaj grede izmišljala celo vrsto zanimivih laži, da napravi svoji materi veselje. Mati je sedaj le poslušala — laži svoje hčerke.

SV. GERMANA.

Igrokaz v štirih dejanjih in s sklepnim prizorom.
— (Prevedeno iz nemškega.)

O S E B E:

Germana, pastirica. — Ana, njena mačeha. — Kata, Mar, eta, Germanini polsestri. — Žefa, Polona, sosedi. — Jerica, Nežika, Tončka, Zofka, Lenčka, pastirice.

(Igra se vrši na južnem Francoskem v 16. stoletju.)

(Dalje.)

TRETJE DEJANJE.

Cesta skozi gozd.

Četrty prizor.

Prej nje. Germana.

Ana. Aha, zdaj si mi pa prišla v pest, tičica. Danes neseš težko; je težek košek, kaj ne?

Germana. Kaj hočete reči mati? Ne razumem vas.

Ana. No, no, veš kaj, tudi jaz ne razumem, kako gre to skupaj: moliti in krasti. Ampak zdi se mi, da take svetnice, kakoršna si ti, to že znajo.

Germana. Mati, jaz da bi bila tatnica?

Ana. Kaj še tajiti hočeš? Glejte, glejte, kako je predrzna. Še enkrat se mi zlaži, pa te zmlatim. Pokaži, kaj imaš v košarici?

Germana. Kruh. mati kruh ki sem ga utr-gala od ust in eno žemljico ki mi jo je dala naša soseda.

Ana. Seveda, soseda ti jo je dala, lažnjivka! Odpri košarico in pokaži, kaj imaš notri.

Germana. (odpre).

Ana. Daj sem kruh. (Namesto kruha so v košarici cvetlice; Ana odskoči prestrašena in ostane kot nema.)

Germana. Moj Bog! Cvetlice!

Polona. Kaj praviš, cvetlice?

Žefa. (vzame cvetlice iz košarice.) Res frišne rože, frišne rože!

Polona. Germana, kje si nabrala te cvetlice v tem zimskem času?

Germana. Cvetlic nisem brala jaz nikjer! Meni se tudi čudno zdi, kako so prišle v mojo košarico. Prej sem imela kruh, sedaj pa cve-tlice.

Žefa. No Ana, kaj pa molčiš zdaj? Glej kar si želela to se je zgodilo. Želela si svežih cvetlic

v zimi in glej, sedaj ti jih je pa Germana prinesla.

Ana. Bog, moj Bog, prosim Vas, pustite me.

Polona. No sedaj boš menda verjela, da dela Bog po Germani, ki jo ti tako zaničuješ, res čudeže!

Ana. Gorje, gorje; sedaj še le vidim, kako sem bila zaslepljena.

Žefa. Res, Ana, zadnji čas je, da spoznaš svojo napako. Sam Bog je moral vzeti Germano v varstvo proti tebi. Spoznaj že enkrat, kak biser hraniš pod svojo streho.

Ana. Gorje, Gorje! Germana, kaj sem storilal! Odpusti! Kako slabo sem te sodila, kako kruto sem te žalila!

Germana. Ljuba mati, ne govorite vendar tako.

Ana. (se oklene njenega vratu.) Ti zlato moje dete! Moje solze na povejo, kar ne morejo besede. Gorje meni, gorje meni!

Germana. Ali ljuba mati, ne jokajte se vendar.

Ana. Oh, kako ne bi jokala, če se spomnim, kako strogo in krivično sem delala s teboj, moj dragi otrok!

Germana. To je bilo dobro zame, mati; še zahvaliti se vam moram zato. Vaša strogost ni prav nič škodila moji duši.

Ana. Kako si dobra Germana!

Žefa in Polona. Prava svetnica je!

Peti prizor.

Prejšnje. Marjeta, Kata.

Kata Tatica, tatica.

Marjeta. Mati, ali ste našla pri nji kruh?

Ana. Tiho ve dve. Germana je angel, da bi bile le tudi ve dve taki.

Marjeta. Kaj je to?

Kata. Danes pa ne razumem matere.

Žefa in Polona. Čudež se je zgodil, velik čudež.

Marjeta. Kakšen čudež? Jaz vas ne razumem.

Kata. (proti Marjeti) Kaj je danes naši materi? Vsa drugačna je.

Ana. Poglejte te cvetlice, in Germana je med njimi najzlahtnejša.

Marjeta. Kje pa ste dobili sedaj v zimi tako lepe cvetlice?

Kata. Mati, kaj pomeni to, kar pravite, da je Germana najzlahtnejša cvetlica?

Ana. Potrpita, bodeta že kmalu zvedeli vse.

Žefa. Danes se je potegnil sam Bog za svojega otroka.

Polona. Po teh cveticah.

Ana. (Germani.) Danes si zadnjič spala v hlevu, zlato moj angelj.

Germana. Ne, ne mati; še bom spala v hlevu, saj je prijetno.

Ana. Tak angel kot si ti zasluži boljše stanovanje.

Žefa. Kar se je danes zgodilo moramo razglasiti.

Polona. To se bodo čudili ljudje ko jim bomo pripovedovali o čudežu.

Marjeta in Kata. Povejte nama še enkrat, kaj se je zgodilo?

Ana. Pojdim. Vama bom povedala po cesti.

(odidejo)

(Zagrinjalo pade.)

(Dalje prih.)

DOMAČA ŠOLA.

»Človek je potreben uka, dokler kruha« pravi pregovor in pove veliko resnico, da nimamo nikdar dovolj znanja in skušnje. — Tudi odrasli človek in celo starček se vedno še kaj nauči. »Družinski Prijatelj« je kot dober prijatelj slovenskih družin objavil že marsikaj poučnega berila. Tudi v bodoče bo svoje naročnike rad učil in sicer bo objavljal svoje dobre nasvete pod gornjim naslovom »Domača šola«. Le berite pridno, pa bote videli, da vam je to res dobra in koristna šola, in pa še celo šola doma, tako da vam ni treba trgati ne čevljev ne hlač, da si pridobite kaj potrebnega znanja. Za danes vam postrežem s tem-le:

Kako se napravi testament ali oporoko?

1. *Kdo je zmožen napraviti veljaven testament?* Osebe, ki še niso stare 14 let, norci in vsi kojim se meša pamet, ne morejo napraviti po postavi veljavnega testament. Mladoletni med 14. in 18 letom starosti morejo samo pred sodnijo ali pred n tarjem napraviti veljaven testament. Javno znani zapravljevci, ki so pod varstvom (pod kurateio), smejo delati testament le čez polovico svojega premoženja. Vse druge osebe, ki imajo že 17 let, lahko store postavno veljaven testament.

2. *Kakšen naj bo testament?* Samo zakonski mož in žena smeta napraviti oba en skupen sicer pa mora vsak za se delati oporoko. Lahko se napravi testament na sodniji ali pa brez sodnije.

a) Testament na sodniji. O mladosti smo že rekli, da smejo delati testament samo pred sodnijo ali pred notarjem. Pa tudi za odrasle je to, če ne potrebno, pa vsaj gotovo zelo koristno. Če ima kdo kaj prav posebnega dol čiti v svojem testamentu, n. pr. izobčiti kakega otroka iz občine

zapustiti kako ustanovo ali razdeliti kako veliko premoženje, je najbolje, da gre na sodnijo delat testament, ker ne more priprost človek poznati vseh postav. Testament na sodnji je brezplačen, notarju pa treba plačati takse.

b) Testament brez sodnije se pa lahko napravi pismeno ali ustmeno. Na pisan testament ni treba koleka (Stempel, bollo) Kdor piše svoj testament lastnoročno od začetka do konca in ga tudi lastnoročno podpiše, ne potrebuje nobene priče. Spodaj naj zapiše tudi kraj, dan, mesec in leto. Oporoka pa, ki ni lastnoročno pisana, mora imeti podpis onega, ki zapušča in še treh prič. Ni pa potreba, da priče znajo, kaj je v testamentu ampak zadostuje, da jim oni, ki zapušča reče, da je tu zapisana njegova poslednja volja. Vsaj dve priči morati biti hkratu navzoči: če pa ne zna oni, ki zapušča, podpisati svojega imena, ampak se samo podkriža morajo biti vse tri priče v istem hipu navzoče. Ena priča zapiše poleg križa ime onega, ki zapušča (ime testatorja). Če ne zna testator brati, morajo biti vse tri priče v istem hipu navzoče. Eden bere, drug pazijo, da prav bere in da nič ne izpusti, potem reče testator, da je to, kar se je prebralo, njegova poslednja volja, nakar se podpišejo vsi trije. Testament se dene v kuverto in se zapečati. Lahko se ga tudi nese na sodnijo, naj ga tam shranijo. — Tudi ustno se lahko na ravi testament pred tremi pričami. Testator reče, kaj naj se zgodi s premoženjem po njegovi smrti, priče pa napišejo, kar so slišale. Najbolje, da napiše o precej, da ne bi kaj pozabile. Če je premoženje majhno, se že lahko napravi testament na ta način ustno, pri večjem premoženju bo pač pametno storiti pisan testament.

3. *Priče testamenta.* Kdo ne spiše lastnoročno testamenta, mora poklicati tri zmožne priče, ki dobro in osebno poznajo zapustnika in vejo, da so za priče testamenta naprošene in pričujoče. Za priče testamenta se pokličejo možki, ki so že spolnili 18 let starosti. Nezmožni za priče so tedaj 1) neumni ali blazni, 2) slepci, gluhi, gluho-nemi, 3) ki ne razumijo jezika zapustnikovega, 4) mladeniči le mlajši od 18 let, 5) ženske, 6) redovniki, 7) tisti, ki so bili obsojeni zavoljo hudo-delstva goljufije, 8) dediči in voliloprejemniki glede deleža ki jim je v testamentu izročen, 9) tisti, ki je dediču ali voliloprejemniku oče, ali zakonski mož, ali brat, ali svak ali plačan služabnik.

Testament mora biti jasno in določeno narejen in ne sme nič obsegati, kar bi bilo nenravn (nesramno) ali postavam nasprotno. Obsegati mora

1) imenuje se ga dediča, 2) našteje se svoj imetek, 3) našteje se posebna volila. Zapustnik more in sme v vsakem trenutku svoj testament preklicati in vničiti. Kdor napravi pozneje drugi testament, je s tem že uničil prejšnjega daširavno ne pove tega izrečno.

Priče morajo znati pisati in brati, če se dela testament ustno. V pravnem slučaju si je treba pomagati s postavnim zapisnikom.

4. *Kdaj naj se stori testament?* Nekateri mislijo, da treba delati testament na smrtni postelji ali na stara leta. Ni res in tudi ni previdno! Sedaj, ko si zdrav in pri čisti zavesti, sedaj naredi testament, če imaš le kaj premoženja. Če se boš pozneje premislil, boš tako lahko kaj dodal ali pa spremenil. Pa še nekaj ti svetujem: na svojo dušo ne pozabi v testamentu, in če zapustiš kaj za sv. maše, ukaži, naj se te maše opravi precej po tvoji smrti. To je bolje, kakor da bi ustanovil takozvane obletnice.

Izgled testamenta (lastnoročno pisanega).

Testament.

Ker je smrt gotova a negotova njena ura, zato pri popolni zavednosti zapisujem svojo poslednjo voljo, ki na velja po moji smrti.

Dušo mojo izročam usmiljenju Božjemu in Materi Božji; svoj imetek, ki obstoji v knjižnici slovenske hranilnice v Trstu št. 0000, v kateri je danes naloženih K 950, zapuščam tako-le:

Za glavnega dediča imenujem svojo sestro, ki stanuje v Sežani h. št. 15. Od moje zapuščine naj izplača sledeča volila:

Pogreb naj napravi skromen, primeren mojemu stanu.

Na moj grob naj da postaviti spomenik v vrednosti do 90 K. Za maše naj plača 50 K duhovnemu voditelju ženske Marijine družbe v Trstu in 50 K župniku moje rojstne župnije. Maše naj se opravijo kolikor kmalu mogoče.

Ženski Marijini družbi v Trstu, katere udinja sem zapuščam 30 K.

Marijinemu domu v Trstu 20 K.

Nikolajevemu zavodu v Trstu zapuščam 20 K.

Moji prijateljici N. N. zapuščam zlate uhanе.

Moji prijateljici I. K. uro in verižico.

Trst, dne 5. marca 1907.

I. I.

Marijina hči.

(Pogreb v Trstu III. s duhovnikom do cerkve stane okolo 70 K, do pokopališča okolo 100 K. Ubožne mrličje spremlja duhovnik brezplačno do kapel mrtvašnic. O. U.)

Pozor, naročniki!

Vsled vedno naraščajočega posla v uredništvu našega lista smo sklenili ločiti upravnništvo od uredništva in izročiti upravniške posle v nove, zanesljive delavne roke. Zato opozarjamo cenjene naročnike na to le spremembo:

1 Uredništvo Družinskega Prijatelja bo, kakor do sedaj v Trstu, ulica S. Francesco d'Assisi št. 15. Sprejemalo bo uredništvo samo to, kar se ima v listu tiskati. Na uredništvo naj se torej pošiljajo vsi dopisi, kakor povesti, črtice, pesmi, poučni članki, novice, kratkeasnice itd. Tudi nasveti, kako in v čem naj se list zboljša naj se naslovijo na uredništvo.

2 Upravnništvo Družinskega Prijatelja bo v bodoče v Trstu, ul. Rojano št. 4. Upravnistvu naj se pošilja naročnina za list in za oglase v listu. Upravnništvo sprejema nove naročbe na list in morebitne reklamacije. Če ima kdo plačati list, naj pošlje znesek na upravnništvo, če kdo naroči list ali želi kako posamezno številko, ali pa če ni pravočasno dobil lista, naj piše upravnistvu.

Prosimo vse cenjene naročnike, da se ozirajo na te spremembe, pa bo šlo vse lepo v redu.

Uredništvo.

GOSPODARSKE STVARI

Meso okajeno, klobase, slanina in drugo se najbolj ohrani ako isto položiš v sod, ki je na dnu nekaj prstov na debelo zrezano slamo po tresen. Vloži dobro osušeno in očiščeno mesnino tako, da se med seboj ne dotika in zasuj vsako vrsto z rezano slamo, dokler ni s od poln. Na enaki način se tudi jabolka hranijo.

Maslo sirovo, da ne postane žaltovo. Vlij v pinjo, kedar sirovo maslo delaš, 3 do 4 žlice apnene vode; ko se je maslo od mleka ločilo, izperi ga s čisto vodo in žaltovo ne bo postalo.

Drevesom mladim se pomaga rasti. Ako lub na deblu in večjih vejah spomladi in jeseni z moko krtačo očistiš in tako prah in mah odrgneš, pripomore to veliko, da drev bolj raste.

Drevesom ozeblim se pomaga: Sadna drevesa, ktera je mrzaz tako poškoval, da se ti je

bati, da vsahnejo, se večkrat rešijo po moji lastni izkušnji, če se jim vejice v vrhu do polovice ali še več odrežejo. Taka prirezana vejica požene več mladik, od katerih se pripravnejše pusté, druge pa odstranijo.

DRUŠTVA.

Ženska Marijina družba v Trstu imela bo svoja mesečna shoda dne 17. t. m. za dekleta, dne 19. t. m. pa za žene.

Marijin dom v Trstu. Od 8. jan. pa do 5. marca t. l. je dohodkov 379 K, troškov 20 K 38 v. Podrobno prihodnjič.

Zavod sv. Nikolaja priredi v nedeljo 10. marca pri sv. Ivanu v „Narodnem Domu“ veselico. Vspored je jako lep, igrala se bo tri-dejanjska igra „Indijski siroti“, deklamacija bode ter za veselo godbo mej točkami bodo preskrbeli spretni svetoivanski tamburaši.

Ker je zavod prepotrebna naprava in prekoristno zavetišče naših brezposelnih slovenskih deklet, priporočamo vsem clovekoljubom da prihite na veselico in tako pomagajo tej plemeniti stvari. Soses're, vabimo Vas osobito na veselo svidenje v nedeljo 10. marca pri sv. Ivanu!

Odbor.

Slov. kat. izobr. društvo v Trstu. Dne 3. t. m. je imel č. g. Andrej Zink za-nimiv govor o domovinski pravici

Moška Marijina družba v Trstu je imela dne 3. t. m. svoj mesečni shod in uro češčenja. Velikonočno skupno obhajilo bo na tiho nedeljo pred mašo s slov. napevi (6. in pol pridga ob 7. sv. maša).

Rafaelova družba v Trstu je razposlala (Gi. cinto Gallina 6, I) nad 900 opominov na župnijske urade za varstvo kat. izseljencev. Ker družba priporoča avstro-ameriško parniško plovno družbo, katera ima dosedaj prednost, upamo, da nastane poboljšek tudi pri drugih plov-nih družbah. Rafaelova družba nima nikakih obveznosti, temveč gleda le korist izseljencev. Če bo nastala konkurenca, bo Rafaelova družba priporočala vedno to, kar bo bolj koristno. Na vsak način bo nadzorovala obe plovni družbi. Sprejema tudi pritožbe.

S tem pa da družba skrbi za varstvo ljudi nikakor ne sili na tuje, temveč kliče vedno glasneje: Če le morete, doma ostanite. Ljubi vaš domec, če ga je tudi samo za en lonec.

Božja pot k sv. Jožefu v Ricmanjih pri Trstu. Sv. maši bodeta dne 19. marca ob 8. in ob 10. uri. Blagoslov ob 3. pop.

DAROVI.

Zavod sv. Nikolaja v Trstu.

(Via Farneto št. 18.)

Nadalje so darovali za naš prepotrebni „Zavod“ sledeči gg.:

Ana Ponedelak Trst. 5.60 K. č. g. Češovrek Fr. žup. Zagradec, č. g. Zajc Fr. Tržič, č. g. Tavčar Fr. žup. Žuženberg, gđc. Omahen Marija Trst, županstvo Grgar, č. g. Sinko Fr! Marenberg, č. g. Ulčnik žup. Doliču, Berbič Iv. prof. Gorica, č. g. Rihar žup. St. Vid Planina, č. g. vik. Savodnjah, Ciril Vuga Grgar, č. g. Viktor Steska Ljubljana, Kovačič Fr. bogosl. Maribor, Dr. Kos Fr. bogosl. Gorica, Pečenko Leop. Kanal, Antonija Ponedelak Trst, č. g. Vuga Kozani pri Gorici, č. g. Ožman And. m. kat. Postoj, č. g. Kunčič kurat Serpenica, Rebek c. kr. okr. gl. Sežana, č. g. Sila M. dek. Tomaj, č. g. Rogač Ant. dek. Hrušica, Dr. Rybař Ot. Trst, Jožefa Kolar, č. g. Kovačič J. žup. Podmelec, č. g. Colja Jos. žup. Kožbani po 5 kron. Č. g. Benedičič J. Črn vrh, č. g. Manzini vik. Lobarid, č. g. Kumar Lj. Beljano, č. g. Maračir voj. kur. Ljublj., č. g. Kolar žup. Oplotnica, Filler Dole Litija, Nežika Reven Trst. Brulec Velika dolina. Gerta Gomilšak. Šorli Iv. Pazin, č. g. Milschmid žup. Solčova, Notar Ant. eksp. Štorje, č. g. Warto žup. Bazovica, č. g. Oplen And. žup., Želez. kapl., po 4 K, č. g. Kokolj žup. Vurberg 3.50 K č. g. Keček And. Stoprče, Kresovič Franja, č. g. Goričar M. kapl. sv. Marj, č. g. Jemec Ant. žup. Podlipa, č. g. Tekster žup. Višnja gora, č. g. Fr. žup. Vranja peč Kamnik, č. g. Zakošek kapl. Luče, č. g. Jankončič Ant. Gorica, č. g. Hauptman Iv. kapl. v Kamnici, Kodre sv. Križ Vipava, Karolina Stegovec Makuž Jos. spod. Idrija, Sprahman Koper, Amalija Vidmar. Dr. Gregorič Senožeče, „a. Istinič Trst, Juh Elizabeta, Čenčur Pavl Škedenj, Županstvo Tomaj, č. g. Murovec Iv. žup. dek. Črničah, Škrjanc Iv. žup. Vremah Vranjec Fr. žup. upr. Vel. Zoblje, Nagel žup. Sele Koroško, Normali Iv. žup. Brezovica, Budin J. žup. upr. Sočerga, Omers Jos. žup. Sežana po 3 krone, č. g. Črko Jos. Vugred 2.50 K, Kočevar Ivanka, Štrukelj Franja, č. g. Kunc Alj. žup. Jurij ob Ščavnici, Janšek Ed. žup. sv. Marj. Rims. topl., Lončarič Trbovlje, Smolej Rih. kapl. Železniki, Sveigerschmid Joh. Lesce, Roskar sv. Florjan Bogačec Hribar Iv. kapl. Rečica, Sever Fr. žup. Sv. Lenart. Siligoj duh. v pok. Gorica, Silar Val. kapl. Volče, Medveš Otilj. vikar Trenti, Setničar Fr. kapl. Gorica, Kofol Štef. Gorica, Poljšak Alf. sv. Tomaž, Pezir vik. Obloke huda južna, Šinkovec Avg. žup. Škofjaloka, Barbo M. žup. Smedlik, Kragelj J. dek. Tolmin, Dolinar žup. Lučine. Lednik žup. sv. Duh. Loše, Košir kur. kal. Auče,

Schreiner kapl. Dobrova, Bresavšček kapl. Riehemberg, Golob J. kur. Podgora, Crv Fr. vik. Grahovo, Tomagnin Vinc. Gorica, Všaj kur. Banjšicah, Tomažič duh. svet. Pilštanj Križman kapl. Škedenj, Hribarnik And. dek. Braslovče, Štefanuti žup. Trebič, Ražim žup. sv. Jakob v Rožu, Cerjak kapl. v Jelšah, Skerbec Mat. žup. Piran, Sijanec Ant. žup. upr. upr. sv. Jurij, Benevenuti kapl. Škedenj, Horen J. Prosek Jurinčič Fr. žup. Pazu Cerovlje, Krošelj Fr. kapl. Sostanj, Pravkar Jos. kapl. Črni vrh, Pregelj Vikt. kapl. konjice; Santel Ant. c. kr. šol, svet. Gorica, Kurinčič kur. Medeni, Sušnik A. Vrhenska, Podržaj Beti, Neimenovana po č. g. G. Meško M. kapele, Leuschiat Medana, Poljak M. Ajdovec, Treven naduč. Celovec, Baf Fr. naduč. Tinjan, Župni urad Kastav. Stres Fr. učitelj Kobarid, Lukančič učitelj Rubik, Jakli El. učitelj Kobarid. Neimenovani iz Celovca po 2 K. Neimenovani Škedenj 1.20 K. č. g. Hotnik J. v Olinjem 1.50 K, č. g. Robuša J. kapl. sv. Jakob 1.40, č. g. Erket žup. v pok. sv. Peter Gorica 1.10 K, č. g. Kunej Jos. žup. zgor. Ponikve 1.20 K, č. g. Kukrčka žup. Sinčevs 1.20 K. Lom Fr. Štajersko Jožefa Zanoškar, Presečnik Vojnik, Kočič Doberlovsi, Kolar Peter c. kr. višnji kontrolor, Neimenovana č. g. Repolusk žup. Valdek, Ogrode Iv. Skole pri Velenu, Lekše Fr. žup. Luče pri Ljubljani, Kosar J. žup. Žice, Rihar Mak. dek. Šmartno, Janžekovič žup. Sirčno, Korošec M. žup. v pok. Ljublj. Rosino J. dek. v pok. Kozje, Skvarč kapl. sv. Peter, Mikuž J. kapl. Poljanah. Ivančič J. kapl. Ročij, Krušir žup. sv. Andraž, Rajčević žup. Grahovo, Vanik Jos. žup. Lindar po 1 K. Zavec 6 vin, Jureš 10 vin.

Dohodki tekom svečana t. l.:

Darovi: 168.— K. Udnina 35.— K. Posreoval. 66. Skupaj 452 11 K.

Troški tekom svečana t. l.: 158.78 K. Ako se od dohodkov 452 11 odbijejo stroški 158.78 K bi bilo **preostanka** 293.33 K, kar pa ni zadostovalo za trimesečno stanarino, ki se je plačala $\frac{1}{3}$ v znesku 329.60 K. tako, da je koncem svečana **primankljaja** 36.27 K.

Za cerkev Presv. Srca Jezusovega v Sočergi so darovali: A. C. 1 K, N. N. 10 K. — Za pogorelce v Brestu N. N. 11 K.

NOVICE.

— **Pastirski list** prevzvišenega gospoda škofa tržaško koperskega smo radi zanimive vsebine svojim čitateljem podali v celoti. Bog blagoslovi besede našega nadpastirja v prid slovenske mladini in slovenskim družinam sploh.

Sv. Ivan. Naša podružnica sv. Cirila in Metoda, ki je spala že več let, je imela pretečeno nedeljo v šolski dvorani otroškega vrtca letni

občni zbor, katerega se je udeležilo precejšnje število domačih mož. Že dosedaj se je oglasilo nad 100 novih udov. To nam daje upanje, da bo podružnica v prihodnje uspešnejše delo kakor dosedaj. Bil je res že zadnji čas, da smo se zbranih, ker sovražnik deluje neumorno in uspehom na našo škodo. Predsednikom podružnice je bil izvoljen g. Mileš Kamušič; odborniki pa so: Ant. Čok, A. Germek, S. H. Škerl, I. Negode, Fr. Ponikvar; pregledovalca računov pa gg. Jernej Kocijančič in Ant. Trobec. Želimo, da oživljena podružnica razvije najživahnejše delovanje v korist naše dece!

Iz severne Istre. (Dopis.) Za podgrajski volilni okraj je bil proglašen na shodu zaupnikov, zbranim dne 1. t. m. na Kozini kot kandidat za državnozborske volitve g. prof. M. Mandić. Ta kandidatura je bila sprejeta soglasno. Slovenci v podgrajskom okraju so imeli jako srečno roko pri izbiranju kandidata. Tudi kot drž. poslanec bo g. prof. Mandić gotovo stal vedno v prvih vrstah bojnikov, ko se bo šlo za narodne koristi Slovencev. Ker so ogromna večina njegovih volilcev kmetje, zato pa ne dvomimo, da bo g. Mandić postavil ves svoj upliv in znanje za tega največjega trpina in da se bo pridružil onim poslancem ki se bodo potegovali zlasti za kmetske koristi. Razžalili bi pa gosp. prof. Mandića, če bi dvomili, da bo v slučaju boja proti verski šoli in verskemu značaju zakona stal na strani katoliških poslancev. Zato pa svetujemo vse volilcem podgrajskega vol. okraja da lahko z mirno vestjo oddajo dne 14. maja svoje glasove g. prof. Mandiću.

Vreme gre pri nas počasi na bolje. Sedaj imamo nekaj prav prijaznih dni, vendar se poslavlja zima prav počasi od nas.

Umrla je 22. febr. v Tinjanu v Istri Marija Defar, blaga mati obče kpoštovanega gospoda župnika Simona Detar. Naše sožalje. Svetila ji večna luč.

Ciganova prerokovanja. Listi poročajo, da je pred kratkim prišel na dunajsko kliniko neki cigan, ki je prosil, naj ga sprejmo noter. Ko so mu odgovorili, da ni prostora, je dejal, naj mu le dajo posteljo, ker bo itak drugo jutro ob sedmih umrl. Ko so ga vprašali, kako on to ve, je dejal: »Jaz vem še marsikaj. Vem tudi to, da bo 15. marca umrl dr. Lueger in koncem aprila visoka oseba v avstrijski državi. — Ob sedmih zjutraj drugega dne je cigan res umrl.

Velika ladja „Imperatrix“ se je potopila. Dne 19. februarja je odplul Lloydov parnik „Imperatrix“ iz Trsta v vzhodno Indijo v mesto Bombay. Vsled hudega viharja pa je zadel blizu otoka Kandiye ob skalo in se razbil. Utonilo je

40 oseb, med temi 32 Avstrijcev in 8 Arabcev. Nekateri teh nesrečnežev so bili iz Trsta, zato se tudi vidi po mestu na več krajih znanja žalosti. Družina Mauro v Rojanu je izgubila pred kratkim hčer, sedaj pa je utonil sin ki je bil v službi na „Imperatrix“ kot pomočnik pri stroju. Kapitan je zadnji zapustil ladjo. Vrli mornarji ponajveč slovanske krvi, so storili svojo dolžnost do skrajnosti. Ves svet jih občuduje, če tudi se ne omenja, da so bili ti junaki Slovani.

Čez devet let vidi in sliši kmet Fran Žunter v Prečici v Slavoniji. Pred 9 leti je je nenadoma izgubil vid in sluh. Ker je bil reven, ni šel k nobenemu zdravniku. Zdaj je zopet spregledal in zaslišal.

Žena žrtev ljubezni do svojega moža. V Čikagi so pokopali ob velikanski udeležbi Hrvatico Marijo Starčević, ženo Gregorja Starčevića, ki se je ponesrečil pri neki eksploziji. Na mnogih mestih je bil ožgan do kosti. Zdravniki so konstatirali, da ga morejo rešiti le, ako se izgorelim delom prida človeško meso. Žena njegova si je dala rezati mišice na roki in nogi. — Rešila je moža, po tej strašni operaciji pa je žena nevarno obolela in kmalu umrla.

Naprava poluletnih izpričeval na srednjih šolah. Naučno ministerstvo namerava odpraviti dosedanja poluletna izpričevala na srednjih šolah in mesto njih uvesti nekolekovane izkaze o redih. Ti izkazi bodo v toliko drugačni, da ne bodo imeli splošnega reda. Sedanja poluletna kolekovana izpričevala so imela namreč prvi red (z odliko ali brez odlike), drugi ali tretji red. Učenci z drugim ali tretjim redom „so padli.“ Novi izkaz pa bode imel le rede iz posameznih predmetov, ne pa splošnega reda, torej ne bo noben dijak v prvem tečaju „padel“.

S to novostjo namerava učna uprava odstraniti razburjenje med dijaki in njihovimi starši med šolskim letom. Če bodo dijaki navzlic slabim redom v novem izkazu oproščeni šolnine in še nadalje uživali ustanove se še ne ve.

Velikega modrasa je ubil 25. februarja nek kmečki fant blizu Hudajužne ob novi bohinjski železnici. To je pač kaj posebnega v tej zimi.

Poljaki sv. Očetu. V kratkem izroči poseben odposlanec pruskim Poljakom prošnjo Poljakov za pouk veronauka v poljskem jeziku. Na prošnji je 100.000 podpisov.

Novi djakovski škof in nasled. pred dvema letoma umrlega slavnega Strosmajerja postane v kratkem najbrže Dr. Angel Voršak, dosedaj pomozni škof.

Nov slovenski list „Delo“ je pričel izhajati v Ljubljani. „Delo“ je glasilo obrtnikov in trgov-

cev. Izhaja dvakrat mesečno in stane 10 K na leto.

Lepo podzemsko jamo so našli pri Nabrežini. Prihodnjo nedeljo jo preišče odbor tržaške podružnice „Slov. planinskega društva“. Pravijo, da je v jami tudi voda, kar bi bilo za Nabrežino velikega pomena.

POLITIKA.

Avstrija Ogrska. Živimo v dobi razširjanja volilne pravice. Tudi naš tržaški deželni zbor je imel nalogo v tem zasedanju se povetovati v tem predmetu. Odbor je pa predložil tak načrt, da bi po njem Slovenci prišli skoro ob vsako zastopstvo. Zato pa so predlagali naši poslanci razne spremembe. Ali zadeli so na gluha ušesa. Ker pa so naši hoteli utemeljevati svoje predloge v slovenskem jeziku, je navstal v zbornici tak vihar, da je moral glavar zaključiti sejo. Pri drugi seji pa je večina, med tem ko so naši poslanci govorili slovensko, kar vstajala in sedala ter tako glasovala za posamezne paragrafe, dasi se vsled hrupa ni nič razumelo. Junaški nastop naših poslancev mora biti kronan z uspehom, kajti vlada ne sme potrditi tako krvične postave. Vsi okoličanski volivci odobrujejo odločni nastop svojih vrlih zastopnikov, ki lahko rečejo: malo nas je, a smo ljudi! — Tudi ljubljanski mestni svet je predložil nov volilni načrt za mestni svet. — Povsod v Avstriji je najživahnejše gibanje za državnozbornske volitve. Posebno delavni so nemški krščanski socialisti; upanje imajo, da bo njih stranka v novem deželnem zboru močna nad 80 mož. Izmed slov. strank je najbolj pridna slov. ljudska stranka. Razun v enem okraju so že povsod postavljeni kandidatje, ki zastopajo vse staneve. — V Istri bodo kandidirali g. Mandić, Spinčič in dr. L. ginja. — Avstrijski in ogrski ministri se pogajajo radi nagodbe: Ogrji se hočejo od nas gospodarsko popolnoma ločiti. Avstrijci pa so ali za popolnoma pravično nagodbo, ali za ločitev. Ker pa so vajeni Ogrji, kar si vtepajo v glavo tudi doseči, prišlo bo najbrže do ločitve, ako ne bodo najvišji krogi za sedaj tega prepredčili. — Ogrska vlada je predložila nov učni zakon. S tem šolskim zakonom bi bilo skoro onemogočeno ogrskim narodnostim gojiti svoj jezik v šolah. Zato pa bodo poslanci narodnosti v zbornici najbrže obstruirali radi tega. — Tako fanatični ljudje kot Ogrji so menda le še Prusi. — Cesar pojde meseca junija v Prago, kjer ostane dlje časa. — Cesar je sprejel deputacijo hrvaškega sabora, ki mu je izročila adresu. — Cesar je izrekel svoje obžalovanje, ker se je sabor

potegnil za glagolico in s tem baje prekoračil svoj delokrog.

Drugi kraji. Druga ruska duma je imela dne 3. t. m. svojo otvoritveno sejo. Dume ni otvoril car, ampak državni svetovalec Golubov. Za predsednika je bil izvoljen Golovin, poslanec kadetske stranke z 356 glasovi proti 102. — V nemškem državnem zboru je napadel grof Bilov centrum in socialne demokrate. Ne eni, ne drugi mu niso ostali dolžni odgovora. Tudi poljski poslanci ne štedijo z očitani pruski vladi zaradi njenega divjanja proti Poljakom. — Razbila so se pogajanja med francosko vlado in zastopnikom pariškega nadškofa glede pogodb, ki jih imajo narediti župniki z župani. Razbila pa so se zato, ker je vlada stavila zahteve, katerim ni mogel papež pritrditi. — Španski kralj je razveljavil zakon, ki je upeljal v njegovem kraljestvu civilno poroko. To se je zgodilo na pritožbo škofov. — Umrli je laški pravosodni minister Gallo. Zadela ga je kap. — To po'etje bo zborovala v Hagu na nizozemskem mirovni konferenca. Udeležo se je zastopniki vseh vlad. Le papeževega zastopnika menda nočejo zraven. To je vspeh intrig francoskih frimasonov.

ZA KRATEK ČAS.

Dijaka pijančka. A: „Ne moreš si misliti, kakšno oslarijo sem napravil včeraj.“ B: „Morda si bil tako prismojen, da si šel v šolo?“ A: „Kaj še veliko večjo neumnost sem storil, da, ko sem se ga včeraj dobro nalezal in prišel natrkan domov, mi pride krojač z računom, pa sem mu v pijanosti izplačal.“

Prezgodaj. Trgovec, (ki čita mrtvaško oznanilo v časopisu): „O ti presneto, še niti tirjal nisem tega moža pa mi že umre.“

Adamova jabolka. Zvonko, prepričan katoličan, povabljen od nekega protestanta v petek na kosilo, se je opravičil, da ne more priti, ker katoličani v petek ne jedo mesa.

„A, kaj post“, reče protestant, „evangelj pravi, da kar gre skozi usta v človeka, ne umaže duše.“

„Dobro“ odvrne Zvonko. „Zdaj Vas bom pa jaz prašal; verujete li, da si je Adam umazal dušo jedši jabolka?“

„Seveda“, odgovori protestant, „in prav zato smo mi protestanti obdržali zakrament sv. krsta.“

Zvonko: No torej, ali niso šla jabolka Adamu v želodec skozi usta.“

Sleparija. Pijanec (se opoteka domov grede in mrmlija sam za-se): „Ma je sleparija dandanes na svetu! Pravili so mi, da kako en kozarček vina okrepi človeka, jaz sem jih pa popil petnajst pa sem tako oslabil, da ne morem naprej.“

KOLEDARČEK.

Marc.

10. IV. postna nedelja. (Evangelij: Jezus nasit 5000 mož.) 40 mučencev, Kaj in Aleksander, muč. — 11. ponedeljek: Heraklij, muč.; E. timij. — 12. torek Gregor Vel. I. pap.; Mamiljan. — 13. sredo. Roz'na; Ansov; Evfrazij. — 14. četrtek. Matilda, kr; Povlina; Eetihij. — Danes je mlajob 7. uri 2 min. zjutraj. Vremenski preroki preroki pravijo, da bo moko. Upajmo, dalažejo. — 15. petek Spomln presv. krvi N. G. J. K. Longin, m.; Hlemen Hofbauer. — 16. sobota. Hilari in Tocijan, muč.; Heribert, šk. — 17. V. postna nedelja (tiha) (Evangelij: Judje hočejo Jezusa kamenjati.) Patracj, šk. Jedert, dev.; Ita. — 18. pon. eljek. Bozja Glyva, Cir. jer.; šk.; Edvard. — 19. torek. Sv. Jožef. — 20. sredo. Felks in tov. muč.; Evgenij, muč. — 21. četrtek. Benedikt op; Serapijon, muč. — 22. petek. M. B. 7 žalosti; Benvenut, šk.; Oktavijan; Lea. — Danes je prvi krajec ob 2 uri 7 minut zjutraj. Še bo frišno. — 23. sobota. Viktorijan, muč.; Miklavž, muč.; Turibij.

PREGOVORI. Nabira in piše Mihel Pu tišek.

Blago se po niti nabira, po vrvi pa zapravlja.
Česar človek nima, po tem se mu sline cedé.
Gosposka in pa zima — ne zastane.
Eden „danes“ je boljši, nego dva „jutri“.
Najslabša sprava je boljša, nego najboljša pravda.
Še prsti na roki niso enaki.
Lanskega snega se ni bati.
Od lepote ni nič vzeti, pa jo vendar hoče vsak imeti.
Bodi sam priden, in ti ne bo treba biti zaviden.
Glej, da ne prideš s konja na osla.
Kadar vesta dva, vesta sama, kadar vedo trije, vedo vsi ljudje.
Sitemu trebuhu še bel kruh ni všeč.
Žalost in tuga je strupena kuga.
V sodbi na osebo gledati ni dobro.
Otroci, poslušajte očetova povelja in tako delajte, da vam bo dobro.
Kdor svojo mater spoštuje, je kakor on, ki zaloge nabira.
Kdor se Boga boji, bo tudi našel dobrega prijatelja, zakaj kakoršen je sam, takoršen bo tudi njegov prijatelj.
Lakomnik se ne nasiti denarja, in kdor bogastvo ljubi, ne bo imel sadu od njega.
Če reven človek stiska reveža, je enak plohi, ki lakoto napravi.
Mladenič vaje svoje poti tudi v starosti z nje ne stopi.
Sever odžene dež, in temen obraz opravlja jezik.
Kdor ljubi krotitev, ljubi modrost; kdor pa svarjenje sovraži, je nesposoben.
Kako se prilega lonec kotlu? Kadar se ločita, se lonec ubije.
Boljše je malo po pravici, kakor obilni dohodki po krivici.
Jezik pravičnega je čisto srebro, srce hudobnih pa nič ne velja.
Spomni se poslednjih reči, in jenjaj sovražiti.

DOMAČI ZDRAVNIK.

Umeino zobovje. Kdor nima zobov in bi rad še kaj grizel, si lahko kupi, če ima denar, umetno zobovje, katero pa mora zvečer vzeti iz ust in je lepo očistiti ter še le drug dan zopet v usta pritrditi. Zgodilo se je že namreč, da je med spanjem zobovje zlezlo v grlo in člo eka spravilo v smrtno nevarnost.

Riž kuhan na mleku je zelo te na in lahko probavljiva jed. Priporoča se ga posebno ljudem, ki so bolni na želodcu. V Aziji živi na milijone ljudi (Kitajci) ob samem rižu.

ZA UČENE LJUDI.

Kače, ki letajo. Shiholi je na Sumatri zasledil posebno vrsto kač, ki zna o letati. Pri- el je do tega spoznanja ko je bliže proučeval kako se zamorejo nekatere kače iz visokih dreves spuščati na trda tla ne da bi se poškodovale.

— V Avstraliji znaj nekatere za ci plezati po drevesih.

UGANKE.

Rešitev ugank:

Težka je bila takrat rešitev. Nekateri so nam pisali da je rešitev ura, drugi komat na konjskem vratu ali voz s preženem konjem oralo, č evelj, zvon itd. Vse to ni nič res. Edina prava rešitev je „sito“, ko se seje moko. Na obeh straneh se b e z rokama tiko tako na obo kraja enako na sredi pa se dviga in poskakuje moka „ihahu“. Prav jo je reši naš Tonček.

NOVE UGANKE.

Iz svojega žrela bučim kakor grom,
Potresam ravnino, višino;
Če bereš nazaj me, te vedem na dom,
K sosedu in v daljno tujino.

Nekdaj so hiteli junaki na borbo,
In lovci v loščave, na gore z menoj;
Pa beri nazaj me — pozna me surovež,
Zakril sem tudi že uboj.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Fr S. B. v B. Vešeli nas, da hočete postati naš sotrudnik. Vaši želji smo že vstregli. Poskusite prozo.

F. B. R. Nesrečen tat. Povest ni ver etna. Tatje so dandanes malce bolj brihtni, kakor je Vaš. — Pišite nam več, upamo, da se Vam že kaj posreči.

Nekaterim: Če Vam ne moremo takoj odgovoriti in če ne vidite takoj natisnjenih svojih umotvorov, nikar ne popustite pisateljevanja. Tudi ponesrečeni poskusi so lepa šola.

Starogorski V prozi ste vedno srečnejši. Zaka naj bi Vi sedaj mol ali? Bolje, da množite zalogo, kakor da bi čakali, da so izprazni.

POSTNI RED

ZA POSTNI ČAS IN ZA LETO 1907.

Vsled izvanrednega pooblastila objavljamo sledeči postni red, ki velja za letosnji postni čas in za vse dneve zdržka in posta do nove odredbe.

I. Posti in dnevi zdržka, katere je dovoljeno samo enkrat na dan nasiti se, so :

1. Vsi dnevi 40 dnevnega posta, tudi prazniki, izuzete so le nedelje ;
2. Srede, petki in sobote kvaternih tednov ;
3. Srede in petki v adventu ;
4. Sledeče vilje : binkoštna, za praznik sv. ap. Petra in Pavla, Marijinega Vnebovzeta vseh Svetnikov, brez madežnega Spočetja in božična.

Mesne jedi uživati v 40 dnevnem postnem času je dovoljeno potom spregleda, pri obedu opoludne in vsled dosedanje navade pri večerji, izuzemši vse petke, pepelnično sredo, kvaterno sredo in soboto in tri zadnje dni velikega tedna. Glede na navado tudi pri večerji uživati mesne jedi, opominja sv. Stolica in z njo tudi mi, da se posebno duhovščina in vse cerkvene osebe in zavodi povrnejo k prejšnji navadi in se tudi zvečer zdrže mesnih jedi.

Postiti se niso dolžni :

- a) Vsi, ki niso še dosegli 21 let ali pa so že prestopili 60 let starosti ;
- b) Bolniki ;
- c) Vsi ki morajo težko delati.

II. Samo dnevi zdržka, katere ni dovoljeno mesnih jedi uživati, so vsi petki tekom leta, ki niso že prej imenovani.

Zdržati se mesnih jedi so dolžni vsi verniki, ki so prišli k pamet, ako jih ne opravičuje bolezen ali drug važen razlog.

Od te postave zdržka oprostimo razun za pepelnično sredo, veliki petek in božično viljo :

- a) rokodelce in delavce v prodajalnicah, tvornicah (fabrikah) in ladjetehalnicah,
- b) uslužbence pri železnica in na ladijah,
- c) potnike, ki morajo jesti po gostilnicah in iz kuhinj na ladijah.
- d) vse one mestne prebivalce posvetnega stanu, ki morajo hraniti se po gostilnicah, ako ne

morejo lahko dobiti postnih jedil, imajo pa gostilničarji dolžnost posebno za svoje redne goste pripravljene imeti postne jedi ;

e) vse, ki morajo iz resničnih zdravstvenih ozirov obiskovati kopališča in zdravilišča ;

f) slednjič brez izjeme (t. j. za vse dni) vse resnično uboge, ki mora o jesti, kar dobè tako tudi posle, ki so odvisni od volje svojih gospodarjev.

O p a z k e.

1. Ob nedeljah 40 d. postnega časa, za katere, kakor rečeno, ne velja postna postava, se sme pri vsakem obedu uživati mesne jedi. Kateri niso dolžni se postiti, smejo uživati mesne jedi kadar koli hočejo tiste postne dneve v katerih so potom spregleda dovoljene mestne jedi.

2. Pri istem obedu skupno jesti meso in ribe je prepovedano vse postne dni med letom in tudi ob nedeljah 40d postnega časa, to velja tudi za vse one, ki sicer zavoljo starosti dela, bolezni itd. niso dolžni postiti se.

3. Ako pride praznik na dan zdržka, je dovoljeno mesne jedi uživati.

4. Svinjsko mast, mleko in jajca uživati je dovoljeno vse dni leta.

5. Tega dovoljenja poslužiti se mejo vsi redovniki in redovnice, ki niso sicer obvezani po posebni obljudi.

6. V Gospodu opominjamo vse, ki ne morejo spolnovati postne postave v polnem obsegu, da jo spolnujejo vsaj v duhu in po namenu sv. Cerkev kolikor jim je mogoče. Vsem pa, ki se poslužujejo teh olajšav, alagamo, da z molitvijo in dobri mi deli posebno z milodari za pospeševanje duhovniškega poklica in za zgradbo novih cerkva posebno cerkve presv. Srca Jezusovega v Trstu nadomestujejo

7. P. oblašujemo še vse č. gg. spovednike, da smejo dati svojim spovedncem in in spovedankam, kolikor je potrebno, olajšave, toda le v slučaju resnične potrebe za kar so po svoji vesti odgovorni.

Tržaško koprski škofijski ordinarijat.

TRST, nedeljo septuaghezimo 27. jan. 1907.

† **Frančišek Ksaverij.**

